

Chorna N.N. EUROATLANTIC INTEGRATION OF POLAND AND RUSSIA: PLACE OF RUSSIAN FACTOR IN EXPANSION OF NATO EAST.

A Poland integration in NATO process is analyzed in article and exposed the features of his realization in context of transformation of European geopolitics at the end of XX century, a place of the Russian factor is definite in forming and realization of strategy of «east expansion» of NATO, and also led to subordination of successes of Poland's integration to the Euro-Atlantic to the political computations of states-members of Alliance and Russia.

Key words: integration, expansion, NATO, Poland, Russia.

УДК 378.4 (71):908 (477)

О.О.Сухобокова

УКРАЇНСЬКА ШКІЛЬНА ОСВІТА В КАНАДІ

У статті висвітлюється становлення, розвиток і сучасний стан української національної шкільної освіти у Канаді. Показано її місце в житті українців Канади.

Ключові слова: українська діаспора, Канада, національна освіта, українська школа, українознавчі програми та курси.

Важливим фактором збереження національної ідентичності української діаспори в цілому, і в Канаді зокрема, є національна освіта. Саме із її розвитком, насамперед на шкільному рівні, діаспора завжди пов'язувала своє існування на чужині як окремої етнічної групи, вбачала у ній спосіб попередити асиміляцію наступних поколінь. Адже на рівні початкових і середніх навчальних закладів, що ведуть навчання українською мовою, реалізується функція національного самозбереження української діаспори в іноетнічному середовищі [1]. Відтак об'єктивно одним із найголовніших завдань української діаспори є надання своїм дітям освіти, яка б дозволила їм згодом стати рівноправними громадянами країни проживання, й зберегти при цьому етнічну ідентичність.

Одразу зауважимо, що це завдання було і залишається доволі складним. Так спочатку основна складність полягала у тому, що по-перше, більшість іммігрантів першої хвилі були неписьменними, не було вчителів, які б володіли двома мовами – англійською та українською; по-друге, фінансувати розвиток національного шкільництва мали українці, матеріальне становище яких було досить важким. Зараз ситуація докорінно змінилася: українці Канади значно краще знають англійську, ніж українську. Важливо враховувати і те, що далеко не всі громадяни і жителі Канади українського походження є україномовними. Так наприкінці 1990-х рр. лише 20% канадських українців розмовляли українською мовою. Відтак перед українською освітою в Канаді стоїть завдання не лише підтримувати і розвивати, а й часто відроджувати в українців національну свідомість, знайомити з українською мовою, літературою, історією, культурою, власне, – із Україною.

Перед висвітленням історії розвитку українського шкільництва в Канаді необхідно коротко охарактеризувати загальні принципи організації освіти у цій державі, оскільки вона суттєво відрізняється від вітчизняної. Специфіка організації канадської системи освіти полягає у тому, що тут не існує звичного для нас центрального міністерства освіти. Згідно з Конституцією повна відповідальність за освіту, в тому числі вищу, покладається на провінційні уряди. Певні загальнодержавні регулюючі функції у реалізації найважливіших державних освітніх програм здійснює служба державного секретаря Канади, але вирішальну роль відіграють саме провінційні уряди та парламенти [2].

Отже, кожна з 12 складових Канади (10 провінцій і 2 території) мають свої, подібні одна до одної, але не однакові структури освіти, з різною організацією навчального процесу. Так, наприклад, відрізняється вік вступу до школи (6 – 7 років), термін навчання у ній (в середньому обов'язкове навчання триває 10 років). Залежно від провінції варіюється побудова 12-річної середньої освіти: 6+3+3, 7+5, 8+4 і т.д. Причому в останніх класах навчання диференційоване, спрямоване на підготовку до вищої освіти та на професійну підготовку (переважно фізико-математичні, економічні дисципліни, інформатика тощо). Майже 1/20 частина канадських учнів здобувають середню освіту у приватних школах. Комплексні випускні екзамени у Канаді не практикують, замість них для отримання диплома учні складають певну кількість заліків [2].

При цьому варто зазначити, що держава щедро фінансує освітню галузь, виділяючи на неї понад 8% ВВП, що складає досить велику суму. Очевидно, це один із вагомих чинників того, що канадська освіта, зокрема канадські університети, мають світове визнання.

Поява українських шкіл у Канаді пов'язана із першою хвилею української імміграції (офіційно перші переселенці були зареєстровані у 1891 р.). Зрозуміло, що вони виникали у місцях компактного проживання українців. Оскільки українці переважно оселялися у трьох найбільших степових провінціях Канади – Манітобі, Саскачевані та Альберті, – саме звідси бере початок українська школа в Канаді.

Перший український шкільний осередок «Галичина» (назва не випадкова: більшість українських іммігрантів були із західноукраїнських земель) почав діяти у Манітобі в 1899 р. У 1915 р. у провінції вже налічувалося 120 українських шкіл, в Альберті – 130, Саскачевані – понад 200 [3, с.52]. Такому стрімкому поширенню українських шкіл сприяла офіційна політика Канади: ще у 1897 р. законодавство (угода Лор'є-Грінвей) дозволило двомовне навчання у школах, де більше 10 учнів розмовляли неанглійською мовою [4].

Від початку особливістю української шкільної освіти у Канаді було те, що вона переважно набирала форми приватних шкіл, утримуваних українськими парафіями, громадськими організаціями, батьками учнів. Найкращим прикладом може слугувати діюча до сьогодні досить розгалужена мережа українських громадських шкіл – «рідна школа», – розрахованих на учнів початкових шкіл.

Важливу роль у становленні українських приватних шкіл відігравала українська церква (різних парафій), яка була і залишається центром громадського і культурного життя української діаспори у Канаді. Церква організувала школи, забезпечувала їх вчителями, матеріальною підтримкою, і (що не менш важливо) спрямовувала навчання на національно-патріотичне виховання та згуртування навколо школи не лише учнів, але і старших поколінь української громади. Перша українська приватна щоденна школа Канади почала роботу при церкві у м. Бівер Лейку поблизу Монреаля в 1905 р. (тут навчалось 60 учнів). Того ж року зусиллями парафії Св.Миколая у Вінніпезі була відкрита українсько-англійська загальноосвітня школа з повною програмою навчання. Прикметно, що вже за перший рік кількість її учнів стрімко зросла – з 50 до 160. Подібні школи постали також у Торонто, Едмонтоні, Йорктауні та інших містах з українською громадою [5].

Перед українською школою в Канаді одразу виникла низка складних проблем. Однією з них була фінансова, оскільки переважна більшість представників першої хвилі імміграції перебувала у досить скрутному матеріальному становищі. Церковні організації, зважаючи на рівень прибутків своїх прихожан, теж не мали достатньо коштів на належне утримання створених при них шкіл. Так згадана школа у Вінніпезі протягом перших шести років вела навчання у підвалі церкви, і лише в 1911 р. на кошти парафії було зведене спеціальне шкільне приміщення [5].

Не менш болючою проблемою стало забезпечення двомовних українсько-англійських шкіл вчителями, які б могли вести навчання обома мовами. Найбільш відчутною ця проблема була на початку ХХ ст., одразу після запровадження двомовних шкіл. Так на 1900 р. до Канади з України приїхало всього чотири вчителі; троє з яких – Іван Негрич, Іван Бодруг та Василь Ціхорський – вчителювали [4, с.107 – 108]. У 1905 р. у Манітобі, Саскачевані та Альберті працювало 40 українсько-англійських шкіл, в той час як ще 100 зареєстрованих шкіл не могли розпочати навчання через відсутність двомовних вчителів [5]. При цьому кількість дітей українських іммігрантів, які не могли навчатися у місцевих школах через незнання англійської мови, перевищувала чотири тисячі [3, с.54].

Зважаючи на значну кількість української громади та її труднощі в організації національної освіти, провінційна влада Альберти, Саскачевану та Манітоби (в решті провінцій двомовної українсько-англійської школи не існувало) сприяла їй у підготовці вчителів для українсько-англійських шкіл. Так у 1905 р. за фінансової підтримки уряду Манітоби у Вінніпезі була відкрита спеціальна школа «Ruthenian Training School» (1907 р. була перенесена до Брендона) для підготовки двомовних учителів для українських та польських шкіл у сільській місцевості провінції. За прикладом Манітоби, подібні навчальні заклади було відкрито у Саскачевані та Альберті. Протягом 1909-1914 рр. у Реджайні діяли учительські курси для підготовки учителів-чужинців «The English School for Foreigners», на яких навчалися й близько 100 українців. Учительські семінарії було також створено у Калгарі (1905 р.), Камрозі (1912 р.), Едмонтоні (1914 р.). Остання згодом була включена до складу університету Альберти. У

коледжі Манітоби за фінансової підтримки української церкви відкрилися курси для підготовки двомовних учителів. 1913 уряд Манітоби видав для українців перший двомовний англо-український підручник «The Manitoba Ruthenian English Readers» [3, с.54; 4, с.109-110; 5].

Ситуація в українській шкільній освіті погіршилася у другому десятилітті ХХ ст., коли федеральна та місцева влада Канади посилювали політику асиміляції національних меншин, в тому числі і шляхом залучення їх до єдиного мовного англо-французького простору країни. Так у 1913 р. уряд Альберти заборонив двомовне навчання у школах, а 1916 р. аналогічні постанови прийняли уряди Саскачевану і Манітоби (в останній було закрито 290 двомовних українсько-англійських державних шкіл) [5].

За цих обставин єдиною можливістю збереження рідної мови й освіти для української діаспори стало розширення мережі українських приватних двомовних шкіл, кількість яких постійно зростала. У цей час великої популярності набули також бурси, в яких викладали українську мову, історію, культуру. Перша з них була відкрита 1912 р. в Едмонтоні. Найвідомішими бурсами стали: бурса імені Адама Коцка, заснована у Вінніпезі 1915 р.; бурса (з 1917 р. – Інститут) імені П. Могили, відкрита у Саскатуні 1916 р. – саме вона у 1920 – 30-ті рр. зробила найбільше для поширення української мови, української освіти у провінції. З 1917 р. у Саскатуні почала роботу бурса (нині Інститут) ім. А.Шептицького. Того ж року в Едмонтоні відкрився Інститут Св. Василя Великого, а 1918 р. – Інститут ім. М. Грушевського, пізніше перейменований в Інститут Св.Іоанна [3, с.55 – 56].

І хоча двомовна освіта була офіційно забороненою у державних школах, в населених пунктах з великою українською громадою продовжували викладати українську мову. Зокрема, в школах Альберти після закінчення шкільного дня україномовними вчителями чи духовенством проводилося навчання для дітей, чії батьки були зацікавлені в цих заняттях та могли їх оплатити [6].

Відтак заборона україномовної освіти на державному рівні стимулювала розвиток українських шкіл на громадських засадах, за підтримки громадсько-політичних та церковних організацій української діаспори. Так, наприклад, у 1920 – 30-х рр. значний внесок у справу збереження української мови був зроблений й українськими робітничими домами, що діяли під егідою Українського робітничо-фермерського дому [3, с. 56]. Істотно розширилася мережа цілорічних «рідних шкіл» та курсів української мови, релігії й українознавчих предметів, які діяли майже в усіх містах з українською громадою. Навчання в них відбувалося вечорами після закінчення уроків у державних школах, а також у суботу чи неділю. Згідно з неофіційними даними, станом на 1958 р. у Канаді діяло 600 «рідних шкіл» (майже 2/3 яких утримувалися католицькими парафіями), в яких навчалася близько 18 тисяч учнів [5]. У цей період українська церква також здійснювала вагомий внесок у справу української освіти. У 1960-х рр. одна лише Українська греко-католицька церква опікувалася 80 українськими школами, в яких навчалася 3 тисяч учнів, і 96 недільними школами, де навчалася 5 тисяч дітей [3, с.59].

Зазначимо також, що на 1940 – 60-ті рр. припадає загальний підйом українського громадсько-політичного та культурного життя української діаспори Канади, адже з третьою хвилею імміграції сюди прибуло чимало видатних українських діячів, політиків, митців, високоосвічених фахівців у різних галузях. Вони дали потужний імпульс розвитку української діаспори, в тому числі і її освіті. Не випадково саме у 1940-х рр. в канадських університетах з'являються українознавчі дисципліни. Стосовно українського шкільництва, то слід згадати добре знану українцями постать – Яра Славутича, який переїхав до Канади у 1960 р., викладав українські студії в університеті Альберти. Крім наукової, літературної та громадської діяльності, письменник долучився й до створення українських підручників. Так у 1960–70-ті рр. він підготував чотири підручники з української мови, що не лише були схвалені владою провінції, але й кілька разів видані великими накладом. Найпопулярніший з них – «Conversational Ukrainian» – був також виданий у Бельгії та Бразилії [3, с.61].

Завдяки активній діяльності українських громадських і політичних організацій, зокрема Комітету українців Канади (з 1989 р. – Конгрес українців Канади), українська мова повертає втрачені позиції у канадських школах. Так з 1950-х рр. у провінціях Онтаріо, Манітоба, Саскачеван і Альберта середні державні школи почали запроваджувати курси української мови як іноземної (вони викладаються й сьогодні). Зокрема, у Саскачевані діяло 6 шкіл, в яких українська мова вивчалася як предмет [7, с 209].

Якісно новий етап у розвитку української шкільної освіти в Канаді почався у 1971 р., коли федеральний уряд Канади на державному рівні почав проводити політику

багатокультурності, що внесла позитивні зміни і в українську шкільну освіту. У 1971 р. завдяки клопотанням Клубу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону у Шкільний Акт провінції Альберти було внесено поправки, які дозволили викладання у школах мовами національних меншин аж до половини шкільного дня. Це сприяло відновленню українського двомовного навчання в 1974 р., а згодом – введенню мовних програм інших національних меншин: іврит (1975 р.), німецька (1978 р.), арабська (1982 р.), польська (1984 р.). Зміни в Шкільному Акті Альберти 1971 р. стали взірцем для подібних законів у Саскачевані (1974 р.) і Манітобі (1978 р.) [6].

Зі зміною законодавства українські культурні та освітні проекти стали користуватися фінансовою підтримкою з боку федерального і провінційних урядів, а двомовна освіта набрала форми спеціалізованих шкіл, де і українська, і англійська мови є офіційними мовами викладання.

Сьогодні українська освіта в державних школах Канади існує має два типи: двомовні програми, які передбачають викладання українською мовою кількох предметів протягом половини шкільного дня, або так звані «серцеві» програми – українська мова є окремим шкільним предметом. У той чи інший спосіб українська мова викладається у початкових і середніх школах канадських провінцій з найбільшою кількістю української діаспори – Онтаріо, Альберті, Саскачевані, Манітобі, Британській Колумбії та Квебеці.

Двомовні шкільні програми є найбільш поширеними у, так би мовити, традиційних для української діаспори провінціях: Альберті, Саскачевані, Манітобі. Тут спеціалізовані класи з українською мовою навчання займають до 50% навчального дня. Протягом цього часу учні 1-8 класів (для більшості з яких рідною мовою є англійська) вивчають українську мову як предмет, а також низку інших дисциплін (суспільствознавство, мистецтвознавство, релігія тощо) українською. Учні старших класів (9 – 12) за цією програмою вивчають українською один предмет на семестр – українську мову або християнську етику. За «серцевою» програмою учні 1–12 класів вивчають українську мову одну академічну годину на день як шкільний предмет [6].

Поряд з цим, завдяки зусиллям батьків і громадських та церковних організацій, у Канаді досить розвинена система позашкільної української освіти. Так, для дітей дошкільного віку (від трьох до п'яти років) протягом тижня або по суботах працюють так звані «садочки». У садочку діти, граючись зі своїми ровесниками в українському середовищі, здобувають елементарні знання української мови, українських традицій, культури. Щодо мовного рівня, ці програми неоднорідні: одні проводяться виключно українською мовою, інші – двома мовами. Часто садочки знаходяться при українських школах, церквах тощо [8].

Стрижнем позашкільної української освіти у Канаді залишаються «рідні школи» та курси українознавства – навчальні програми для дітей шкільного віку, що фінансуються переважно українськими церквами та громадськими організаціями. Їх часто називають «суботніми школами», оскільки заняття відбуваються переважно по суботах. Причому деякі навчальні осередки одночасно пропонують обидві ці програми («рідна школа» та курси українознавства).

«Рідні школи» розраховані насамперед на дітей до дванадцяти років. У них навчають читати, писати та правильно розмовляти українською мовою. У вищих класах «рідної школи» дають основні знання з української історії, географії та культури. Деякі школи або окремі класи розраховані на учнів, які не говорять українською вдома, хоча це швидше виняток, аніж правило. Курси українознавства – це вищі курси для учнів віком 13 – 17 років, де викладають історію, географію, граматику, літературу та культуру. Причому, якщо в «рідній школі» всі предмети може викладати один вчитель (як у нашій початковій школі), то тут окремі предмети зазвичай викладають різні спеціалісти. Заняття на курсах українознавства переважно проводяться виключно українською мовою [8].

Важливо, що «рідні школи» та курси українознавства визнаються провінційними відомствами освіти, тож отриманий їхніми випускниками диплом з української мови можна використати для закінчення середньої школи і вступу до університету чи коледжу [9, с. 77].

У літній період досить популярними є україномовні табори. Літні заняття з інтенсивного вивчення української мови для учнів середніх шкіл організують студентські гуртожитки (католицьких, греко-католицьких або православних інститутів). Ці курси також офіційно визнаються провінційною владою [8, с.78]. Дієву участь у поширенні національної освіти, збереженні української мови бере церква. Наприклад, Українська Католицька церква Канади

.....
відкриває все більше так званих сепаратних шкіл (приватні цілоденні школи) з продовженим днем, де додатково вивчають українську мову і культуру.

Українською початковою освітою у Канаді охоплено і дорослих. Для бажаючих вдосконалити або набути знання з української мови та українознавчих дисциплін у більшості канадських міст з українськими громадами діють спеціальні факультативні вечірні класи (здебільшого організовані на базі місцевих шкіл) [9, с.78]. Курси для дорослих можна знайти також у програмах підвищення кваліфікації державних шкільних систем, університетів та коледжів. Ці курси розраховані на тих, хто хоче здобути або удосконалити знання української мови для спілкування з друзями, родиною, або для подорожі в Україну [8].

Слід наголосити, що українська позашкільна освіта, насамперед «рідні школи» та курси українознавства, окрім поширення української мови та національно-патріотичного виховання, виконує ще одну надзвичайно важливу функцію. Заняття дитини в таких закладах стають своєрідною об'єднуючою родиною традицією, неминуче залучають до україномовного простору батьків, допомагають їм підтримувати свою національну свідомість, спонукають до спілкування з іншими членами місцевої української громади. Тож подібні заняття, по-перше, згуртовують українські родини, по-друге, – всю українську громаду.

Водночас для сучасної української шкільної та позашкільної освіти в Канаді актуальними залишаються певні проблеми, зокрема навчально-методичне забезпечення та нестача кваліфікованих кадрів. Першу канадські українці вирішують шляхом створення спеціальних організацій, методичних товариств, які здійснюють методичне забезпечення української шкільної освіти. Провідною установою у цій сфері є Методичний кабінет української мови при славнозвісному Канадському інституті українських студій. Також над цим працюють окремі педагоги та науковці. До того ж з розвитком Інтернету все більшого значення набуває інтерактивне спілкування та обмін досвідом українських вчителів та методистів. Так спеціально з цією метою з ініціативи Конгресу українців Канади у 2005 р. було створено спеціальний ресурс – <http://www.shkola.ca>.

Актуальною для української освіти Канади, так само як і США, є проблема забезпечення шкіл кваліфікованими фахівцями з української мови. Переважна більшість вчителів, що викладають в українських школах чи на курсах, народилися і виростили у Канаді, засвоївши українсько-канадський діалект. Тому мова, якою розмовляють і пишуть (навіть найавторитетніші україномовні часописи) далека від літературної, являє собою мікс англійської, польської, угорської, німецької та західноукраїнських діалектизмів. Так в українських газетах дуже часто трапляємо на такі терміни, як «надпуга» (наддержава), «обшир» (загал), «діточий» (дитячий), «точкування» (оцінювання у балах) тощо. У контексті необхідності покращення якості навчання української мови позитивним фактором є сучасна, четверта, хвиля української імміграції до Канади, представники якої є носіями значно чистішої української мови.

Для кращого розуміння сучасного стану української шкільної освіти в Канаді, її ролі в житті етнічних українців варто звернутися до даних спеціальних соціологічних досліджень. Так, за результатами моніторингу стану освіти української діаспори Канади, 50% її представників навчалися в українських суботніх та вечірніх школах, а 35% – вивчали українську мову в загальноосвітніх школах. Цьому сприяє щільність національних освітніх шкільних закладів. У місцях проживання 35% українців існують українську недільні (суботні) та вечірні школи, 30% мають доступ до українсько-англійських (двомовних) класів у загальноосвітніх школах, україномовні класи в загальноосвітніх школах мають можливість відвідувати 15%, факультети в університетах – 10%, інші форми навчання доступні ще 10%. Українські діти навчаються або навчалися в українських недільних або вечірніх школах – 31%, українсько-англійських (двомовних) класах – 25%, україномовних класах громадських шкіл – 19%, на факультетах в університетах – 13%, вивчають українську за допомогою спеціальних програм, зокрема літніх курсів 6%, не навчалися в жодному з вищезгаданих – 6% [10].

Прикметно, що половину українських програм у Канаді фінансує її уряд, а іншу половину – приватні фонди, зокрема церква, громада. На запитання, наскільки уряд Канади сприяє розвитку освіти та культури національних меншин, 83% опитаних відповіли «частково», 17% – «максимально». Водночас на питання, чи робить щось уряд України для підтримки української освіти у Канаді, більшість опитуваних відповіла «не знаю», «нічого» або «ні» [10].

Підсумовуючи, знову звернемося до результатів соціологічного опитування, які можна вважати індикатором значення національної освіти для українців Канади. Так 70% опитаних

.....
вважають, що українські навчальні заклади сприяють збереженню їх національної ідентичності, 20% вони допомогли у вивченні української мови, а ще 20% у такий спосіб долучаються до суспільно-політичного й культурного життя своєї історичної батьківщини [10].

Отже, у Канаді протягом ХХ ст. сформувалася досить розвинена система української початкової та середньої освіти, що включає дошкільну, шкільну та позашкільну програми. Багато в чому вона завдячує федеральній та провінційній владі Канади, яка забезпечує реалізацію культурних потреб національних меншин, в тому числі й української. Поряд з тим досягнення цього було б неможливим без активної і наполегливої діяльності самої української діаспори, яка створювала та розвивала систему національної освіти в Канаді. У результаті вдалого поєднання цілеспрямованої діяльності української діаспори та національної політики уряду нині Канада є однією з небагатьох країн, де вивчення української мови та українознавчих дисциплін проводиться на всіх рівнях освіти – від дошкільної до університетської, забезпечуючи у такий спосіб збереження національної свідомості українців, які там проживають.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Ключковська І., Заячук Ю. Навчальні українознавчі студії в Європі та Північній Америці: еволюція і сьогодення // http://duda.org.ua/index.php?Itemid=66&id=139&option=com_content&task=view.
2. Система освіти в Канаді // http://ed.net.ua/canada/edu_sys.htm.
3. Євтух В.Б., Ковальчук О.О. Українці в Канаді. – К., 1993.
4. Макар Ю. Соціально-політична інтеграція українців у поліетнічне суспільство Канади. – Чернівці, 2006.
5. Ковальчук О.О. Українці в Канаді // <http://www.history.org.ua/?l=EHU&verbvar=Kanada&abcvar=14&bbcvar=1>.
6. Петриченко К. Українська освіта у Канаді // <http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=515>
7. Божук Л. Шкільництво закордонних українців як спосіб ширення українськості // Піскун В.М., Ціпка А.В., Щербатюк О.В. та ін. Українство у світі: традиційність культури та спільнотні взаємини. – К., 2004.
8. Українське громадське шкільництво в Канаді // <http://www.shkola.ca>.
9. Зарубіжні українці/ С.Ю.Лазебник, Л.О. Лещенко, Ю.І. Макар та ін. – К., 1991.
10. Кашпіровська І. Аналіз стану освіти в українській діаспорі Канади за результатами моніторингу (анкети англійською мовою) // <http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=700>.

Сухобокова Е.О. УКРАИНСКОЕ ШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В КАНАДЕ

В статье рассматривается возникновение, развитие и современное состояние украинского национального школьного образования в Канаде. Показано его место в жизни канадских украинцев.

Ключевые слова: украинская диаспора, Канада, национальное образование, украинская школа, украиноведческие программы и курсы.

Suhobokova E.O. THE UKRAINIAN SCHOOL EDUCATION IN CANADA

The article deals with beginnings, development and modern condition of the Ukrainian national school education in Canada. Its role in Canadian Ukrainians' life is showed.

Key words: Ukrainian Diaspora, Canada, National education, Ukrainian school, programs and courses of Ukrainian studies.

УДК(442)63-6

О.Н. Баркалова

ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ЧЛЕНСТВА УГОРЩИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

У представленій статті презентовані підсумки дослідження у царині євроінтеграції Угорщини, а саме, перші результати вступу до Європейського Союзу. Розглянуто наслідки євроінтеграції Угорщини в економічній, політичній та соціальній сферах.

Ключові слова: Угорщина, Європейський Союз, результати, членство, євроінтеграція.

Європейський Союз – інтеграційне об'єднання з дуже складною структурою, яка включає в себе не лише політичну та економічну консолідацію держав-членів, а й має високий рівень